Gyakorlati példák tanároknak

Kapcsolódó tananyag: M3-T3-MLC4 – MI-támogatott fordítás és többnyelvű tanulástámogatás a nyelvi inklúzió érdekében

1. gyakorlat – a tanár saját tanulását segítő gyakorlat

Gyakorlat célja: megtapasztalni az MI-alapú fordítás erősségeit és gyengeségeit a szakmai terminológiában, és ellenőrzött fogalomtárat készíteni.

Cím: A fordító terhelési próbája

Gyakorlat: egy munkavédelmi utasítás lefordítása két eszközzel, visszafordítása, valamint kétnyelvű fogalomtár készítése.

Időtartam: 30 perc

Munkaforma: egyéni munka

Eszközök: DeepL, Google Fordító és egy MI-asszisztens (ChatGPT, Claude vagy Gemini)

Utasítások:

1. Válasszon egy rövid munkavédelmi vagy kezelési utasítást a szakmájából, amely legalább 8 szakkifejezést tartalmaz.
2. Fordítsa le két különböző eszközzel egy olyan nyelvre, amelyet a tanulói beszélnek (pl. ukrán, román, angol).
3. Mindkét eredményt fordíttassa vissza az eredeti nyelvre – mindegyiket más eszközzel, mint amelyik készítette –, és vesse össze az eredetivel. Jelöljön meg minden megváltozott vagy elveszett jelentést.
4. Kérjen az MI-től kétnyelvű fogalomtárat a szakkifejezésekről, és jelöltesse meg vele azokat, amelyekben bizonytalan. Tervezze meg, ki ellenőrizhetné a fogalomtárat (kolléga, tanuló, szülő).

Tanulság:

- A hétköznapi nyelvet jól fordítják az eszközök; a szakkifejezések és a munkavédelmi részletek a gyenge pontok.
- A visszafordítás gyors módja a súlyos hibák megtalálásának.
- Az ellenőrzött fogalomtár minden későbbi fordítást megbízhatóbbá tesz.

2. gyakorlat – órai munka diákokkal

Gyakorlat célja: a különböző anyanyelvű tanulók támogatása a szakmai szókincs elsajátításában, és a gépi fordítással szembeni kritikus szemlélet fejlesztése.

Cím: Kétnyelvű képes fogalomtárunk

Gyakorlat: vegyes csoportok MI-támogatással kétnyelvű képes fogalomtárat készítenek egy műhelyi témakörhöz, és valódi szerszámokon, anyagokon ellenőrzik.

Időtartam: 45 perc

Munkaforma: csoportmunka (lehetőleg nyelvileg vegyes csoportokban)

Eszközök: az iskola által jóváhagyott MI- vagy fordítóeszköz, tabletek vagy telefonok a szerszámok fotózásához (embereket ne), fogalomtár-sablon

Utasítások:

1. A tanár kiválasztja egy műhelyi témakör 10–12 kulcsfogalmát.
2. A csoportok lefényképezik a megfelelő szerszámokat vagy anyagokat, és minden kifejezéshez fordítást és egymondatos magyarázatot kérnek az MI-től.
3. A nyelvet beszélő tanulók önkéntes alapon ellenőrzik a fordításokat, a tanár a szakmai jelentést. A hibákat kijavítják és megjelölik.
4. A fogalomtárakat közös osztályfogalomtárrá egyesítik, és kiteszik a tanműhelyben.

Tanulság:

- A tanulók saját nyelvei az egész csoport számára erőforrást jelentenek.
- A gépi fordítás emberi ellenőrzést igényel, különösen a szakkifejezéseknél.
- A képek és a valódi tárgyak könnyebben megjegyezhetővé teszik a szókincset.

Megjegyzés tanároknak:

- Soha ne kényszerítsenek egy tanulót tolmácsolásra vagy a háttere felfedésére; a részvétel legyen önkéntes.
- Csak tárgyakról, ne emberekről készüljön fénykép, és tartsák be az iskola eszközhasználati szabályait.

Szerzői jog © 2026 VITA Konzorcium

Ez a mű a Creative Commons Nevezd meg! – Így add tovább! 4.0 Nemzetközi Licenc (CC BY-SA 4.0) feltételei szerint újra felhasználható és átdolgozható.

Az Európai Unió finanszírozásával. A kifejtett nézetek és vélemények kizárólag a szerző(k)éi, és nem feltétlenül tükrözik az Európai Unió vagy a Nemzeti Ügynökség álláspontját.